

Laten wij beter zijn dan dat Mattheüs 5.21-26

Rev Dr Jos M. Strengtholt

Arnhem-Nijmegen 2022

In het parlement slingeren mensen van tegenovergestelde partijen elkaar beledigingen naar het hoofd en zijn zij niet eens in staat de waardigheid van een beleefde en vriendelijke omgang te bewaren.

Op sociale media ontvangen artsen en politici doodsbedreigingen. Zonder enige terughoudendheid noemen mensen anderen idioten.

Onze samenlevingen zijn nooit volmaakt geweest, maar het lijkt erop dat wij ons de afgelopen jaren in een neerwaartse spiraal van woede, aanvallen op anderen en onbeschaafd taalgebruik zijn beland. En we hebben het dieptepunt nog niet bereikt.

Mijn mening en mijn gedrag zijn de norm, en als anderen niet denken en handelen zoals ik, lijkt het alsof wij het recht hebben om de ander als een zwerfhond te behandelen.

Als je wat rondkijkt op sociale media, kom je dit overal tegen.

1. Jezus te midden van de mensen

Om mensen een betere manier van leven te leren, onderwees Jezus de menigte die Hem was gevolgd en zich om Hem heen had verzameld.

Als je het begin van de Bergrede leest, zou je de indruk kunnen krijgen dat Hij alleen tot Zijn kleine groep discipelen sprak. Mattheüs 5.1 zegt. “Toen Jezus de menigte zag, ging Hij de berg op, en nadat Hij was gaan zitten, kwamen Zijn discipelen bij Hem.”

Je zou dus kunnen denken dat Hij sprak tot Zijn kleine groep toegewijde vrienden. De Bergrede voor fanatieke christenen.

Maar aan het einde van de Bergrede lezen we in Mattheüs 7.28. “Toen Jezus deze woorden had geëindigd, gebeurde het dat de menigte versteld stond van Zijn onderricht.”

Hij richtte Zich dus tot alle mensen. Wat Jezus te zeggen heeft, is niet alleen voor de fanatiekelingen die zondagochtend hun bed uit komen om naar de kerk te gaan. Het is een boodschap voor alle mensen. Voor de massa.

Voor een leraar betekende het in die tijd dat hij werkelijk zijn gedachten ging uitspreken wanneer hij ging zitten. Het was een serieuze zaak wanneer een leraar ging zitten. Zo ging het ook in de

vroege kerk, waar de predikant ging zitten wanneer hij preekte. Een geweldig idee. Zet voor mij maar een lekkere, zachte luie stoel klaar.

De massa wilde horen wat Jezus te zeggen had. Geen wonder, want Hij had zojuist veel mensen in Kapernaüm genezen. Het leek erop dat Hij de Man was die zij in hun tijd nodig hadden.

Wij hebben iemand nodig die wonderen doet, om ons van ziekten te redden. Om ons van voedsel te voorzien. We hebben iemand nodig die de economie laat groeien.

En de mensen die op die berg naar Jezus zaten te luisteren, hadden iemand nodig die hun vijanden zou verdrijven. De Romeinse bezetting was verschrikkelijk voor hen, en hun eigen Joodse leiders werkten maar al te graag met de Romeinen samen.

De massa die zich rond Jezus verzamelde, werd veracht door deze Joodse elite. Zij stonden machteloos wanneer de rijken probeerden het kleine stukje land af te nemen dat zij nog bezaten.

Zij stonden machteloos tegenover de almachtige belastinginners. Voor het minste of geringste konden zij in de gevangenis worden gegooid, terwijl de rijke mensen zich konden veroorloven te doen wat zij wilden.

Wij hebben Jezus nodig om al die problemen op te lossen. Hij kan het. Had Hij zojuist niet door geweldige wonderen zieke mensen genezen? Had Hij de hongerigen niet gevoed?

Overigens onderbrak Jezus Zijn indrukwekkende genezingswerk om de mensen te onderwijzen. Denk daar eens over na. Dit laat in ieder geval zien dat het voor Hem belangrijk is wat je denkt en hoe je denkt. Meningeën zijn belangrijk en hebben gevolgen.

Maar Jezus wilde niet alleen opvattingen in hun hoofd stoppen. Hij wilde dat zij hun levenswijze zouden veranderen.

En Hij begon met geweldige woorden.

'U bent zalig! Anderen mogen u zien als arm van geest, maar u bent zalig.

U verlangt ernaar dat er recht wordt gedaan, u hongert ernaar, maar op dit moment, zelfs wanneer u geen recht wordt gedaan, bent u al zalig.

Mensen vervolgen u en zetten u in de gevangenis? U bent zalig!'

Niet omdat u arm van geest bent of omdat u vervolgd wordt, maar omdat u naar Jezus bent gekomen om naar Hem te luisteren. U hebt ervoor gekozen Jezus in uw midden te hebben.

U kunt zich klein, misbruikt en hopeloos voelen, maar met Jezus is uw leven gezegend.

Uw omstandigheden kunnen problematisch zijn, maar u hebt Jezus als uw Gids, als uw Helper, als de tegenwoordigheid van God in uw leven. Dat is wat Jezus tegen die massa op de berg zei.

En de leiders van het volk, de politici en de rijken en beroemdheden, mogen zichzelf dan beschouwen als grote lichten en als de sterren van het moment, maar u bent het licht van God, u bent het volk van God.

Omdat Jezus in uw midden is. Dat maakt het hele verschil.

2. Vandaag

De elites van onze landen mogen dan denken dat zij geweldig zijn, dat zij een stad op een berg zijn, de mensen die de wereld in beweging zetten, maar je hoeft alleen maar de verhalen in de media te volgen om te lachen om deze aanmatigende houding.

We hebben onze politieke leiders; we hebben onze schitterende sterren die werken voor het televisieprogramma The Voice; we hebben onze belangrijkste politicus in Nederland die soms lijkt te lijden aan ernstige momenten van vergeetachtigheid.

Laten wij voor voorbeelden van hoe je een goed en gelukkig leven leidt niet naar deze mensen kijken. Jezus is het Licht van de wereld. Hij is het Zout van de aarde. En ook degenen die zich rondom Hem verzamelen, zijn licht en zout. Zij verlichten de wereld en geven smaak aan het leven.

Wij zijn de gemeenschap rond Jezus, wij zijn de mensen die op die berg naar Hem luisteren. En wij worden zo bemoedigd door Zijn zegeningen.

Zegeningen van vergeving. Zegeningen doordat wij God in ons leven hebben. Zegeningen doordat wij Jezus als onze Gids hebben. De zegen van broeders en zusters.

Maar sommige christenen zijn zo verheugd over die zegeningen dat zij vergeten dat Jezus nog een paar dingen te zeggen had.

In onze samenleving, waarin het erop lijkt dat wij steeds verder worden meegetrokken naar het laagste niveau, met de voorbeelden die onze maatschappelijke leiders geven, is het belangrijk om te horen wat Jezus te zeggen heeft. Wanneer anderen naar beneden gaan, gaan wij omhoog.

Jezus kwam niet alleen om te vergeven. In onze Bijbelstudie via Zoom spraken we deze week over deze misvatting van wat het christelijk geloof is.

Sommige mensen denken dat, als je God alleen maar om vergeving vraagt en Jezus aanvaardt als Heere en Zaligmaker, alles in orde is. Alsof God je dan een vrije doorgang rechtstreeks naar de hemel geeft.

Laat ik u zeggen dat vergeving buitengewoon belangrijk is en dat de zekerheid dat het eeuwige leven ons toebehoort fantastisch is. Maar Jezus kwam niet om ervoor te zorgen dat u en ik op een dag naar de hemel gaan en dat daarmee alles klaar is.

Jezus kwam om u vandaag te zegenen, uw leven vandaag te veranderen, u vandaag de hemel te laten ervaren, de tegenwoordigheid van God. En om u vandaag te laten leven als burgers van Zijn Koninkrijk.

De Farizeeën uit de tijd van Jezus waren buitengewoon goed in het onschadelijk maken van de wetten. Voor hen draaide alles om de letter van de wet.

'De wet zegt dat u niet mag doden, en ik heb niemand gedood, dus het is goed wanneer ik de massa in het land als vuil behandel.'

Jezus zegt dat Hij niet gekomen is om de wet af te schaffen. Hij zegt niet tegen de massa dat zij de regels van hun slechte leiders maar kunnen vergeten.

Zij hadden altijd geleerd dat zij niet mochten moorden, maar Jezus vertelt hun nu dat niet doden niet genoeg is. Houd op elkaar slecht te behandelen. Gebruik geen slechte taal over andere mensen. Het feit dat de politici en de rijken u slecht behandelen, geeft u niet het recht hen zonder respect te behandelen.

Wat wij geloven is belangrijk. Onze geloofsbelijdenis is belangrijk. Maar het moet gezegd worden dat Jezus niet kwam om mensen een geloofsbelijdenis te leren, maar om hun een levenswijze te leren.

Als u burgers van Zijn Koninkrijk bent, moet u weten hoe u moet leven, en dat is wat u moet doen. Het gaat om het doen.

Een volgeling van Jezus zijn betekent in Hem geloven en handelen zoals Hij ons opdraagt.

3. Leven in het Koninkrijk

Wij leven in een wereld waarin mensen elkaar slecht behandelen en waarin mensen slecht met elkaar spreken. En als je op de lagere treden van de maatschappelijke ladder bevindt, word je vaak vertrapt en zonder respect behandeld.

We zien dit ook in Nederland. Als je toevallig de verkeerde postcode of de verkeerde achternaam hebt, is de kans groot dat je door de Belastingdienst wordt uitgekozen voor een slechte behandeling.

De mensen met de verkeerde postcodes zijn het soort mensen dat rondom Jezus op de berg zat, en tegen deze mensen gaf Hij heel praktisch advies over hoe zij moesten leven als burgers van Zijn Koninkrijk.

Jezus geeft twee opmerkelijk concrete en praktische opdrachten. De eerste is. Verzoen u en maak vrienden. Wees niet boos op uw broeder. Beledig uw broeder niet. Noem uw broeder geen dwaas.

Mensen die vertrapt worden, hebben een merkwaardige psychologische behoefte om zelf iemand anders te vertrappen. Mensen die mishandeld worden, worden soms zelf daders.

Doorbreek de keten, zegt Jezus tegen de massa van Zijn volgelingen. In Zijn Koninkrijk moeten wij vrienden maken, geen vijanden. Wij moeten zegenen, niet vervloeken. Wij prijzen mensen en bouwen hen op, wij noemen hen geen idioot.

Het Griekse woord dat Jezus gebruikt voor 'dwaas' betekent zoiets als 'idioot'. Wij hebben dit woord rechtstreeks uit het Grieks overgenomen in onze taal.

Wij weten allemaal hoe gemakkelijk het is om onze woede en frustraties af te reageren door op onze beurt boos te worden op anderen. Jezus zegt. Doe dat niet. Maak vrienden.

En ten tweede, als u werkelijk een probleem hebt met iemand anders, los het dan op. Wacht niet totdat de ander stappen onderneemt en zijn recht opeist door naar de rechter te gaan.

Jezus hield geen betoog over onderwerpen als predestinatie, transsubstantiatie of het feit dat Hij van hetzelfde wezen is als de Vader. Zeker, dat is belangrijk.

Maar Hij sprak over hoe je je moet gedragen in de kerk en in de samenleving. Zijn woorden waren bedoeld voor het leven binnen de nieuwe gemeenschap van Zijn volgelingen. Dit zijn Koninkrijksregels om naar te leven.

Maar Hij spreekt ook over hoe je moet handelen wanneer een Romeinse soldaat je dwingt om iets voor hem te dragen over de wettelijk voorgeschreven afstand van één mijl. Jezus zegt. Ga een extra mijl. Dien andere mensen. Wees vriendelijk en behulpzaam.

Onze samenleving lijdt werkelijk onder woede tegenover de regering, woede tegenover andere groepen in de samenleving, woede tegenover vluchtelingen, woede over het weer, woede over van alles en nog wat. Wij zijn mensen met een korte lont.

Maar Jezus gebiedt ons de keten van woede en onvriendelijkheid te doorbreken.

“Ja, maar ik heb gelijk en de ander heeft ongelijk!”

“Ja, maar ik heb mijn rechten!”

Het gaat niet om de vraag wie gelijk heeft en wie ongelijk. Het gaat om de vraag wat het beste is voor u, voor de ander en voor het Koninkrijk van God.

Jezus laat zien dat voor Hem de wetten van God bedoeld zijn voor het welzijn van alle mensen, voor het welzijn van de gemeenschap.

Het juiste antwoord op slecht behandeld worden, is daarom anderen beter behandelen.⁶

Bent u onlangs slecht behandeld? We hebben allemaal voorbeelden. In ons dagelijks leven worden we vaak gekwetst en zonder respect behandeld. In veel situaties laten andere mensen u klein voelen.

Maar als mensen van Jezus behoren wij te reageren door ervoor te zorgen dat andere mensen zich goed voelen. Dat is de juiste reactie.

Conclusie

Stelt u zich eens voor.

Stelt u zich voor dat wij als Zijn volgelingen doen wat Jezus zegt. Dat wij vriendelijke woorden over mensen spreken. Dat wij mensen met respect behandelen. Dat wij anderen behandelen zoals wij zelf behandeld zouden willen worden.

Dat wij anderen behandelen als de geweldige schepselen die zij zijn, omdat zij iets van de Schepper weerspiegelen.

Stelt u zich voor dat u iedere dag van de week tegen ten minste twee of drie mensen een paar vriendelijke woorden spreekt of hun die schrijft. Met onze kleine groep hier zouden wij een positieve invloed hebben op honderden mensen.

Ja, soms moeten wij onze trots, onze woede en onze frustratie inslikken. Maar juist dat vraagt Jezus van ons. Als Zijn mensen.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.